

HOE KUNNEN BEGELEIDERS LEREN KIJKEN MET EEN MEDISCHE BRIL?

Daphne Konz, arts voor verstandelijk gehandicapten

Docent AVG opleiding en geneeskundeopleiding

Trainer Fortior

Onderzoeker medicatieveiligheid

PASSENDE MEDISCHE ZORG VOOR CLIËNTEN

Hoe vergroot je de toegang tot passende zorg bij medische problemen van mensen met verstandelijke beperkingen?

- Optie 1: Begeleiders hebben meer achtergrond nodig over ziektebeelden die vaak voorkomen bij mensen met een VB om symptomen te leren herkennen
- Optie 2: Begeleiders hebben meer vaardigheden nodig om met artsen over zieke cliënten te kunnen communiceren

DOELEN WORKSHOP

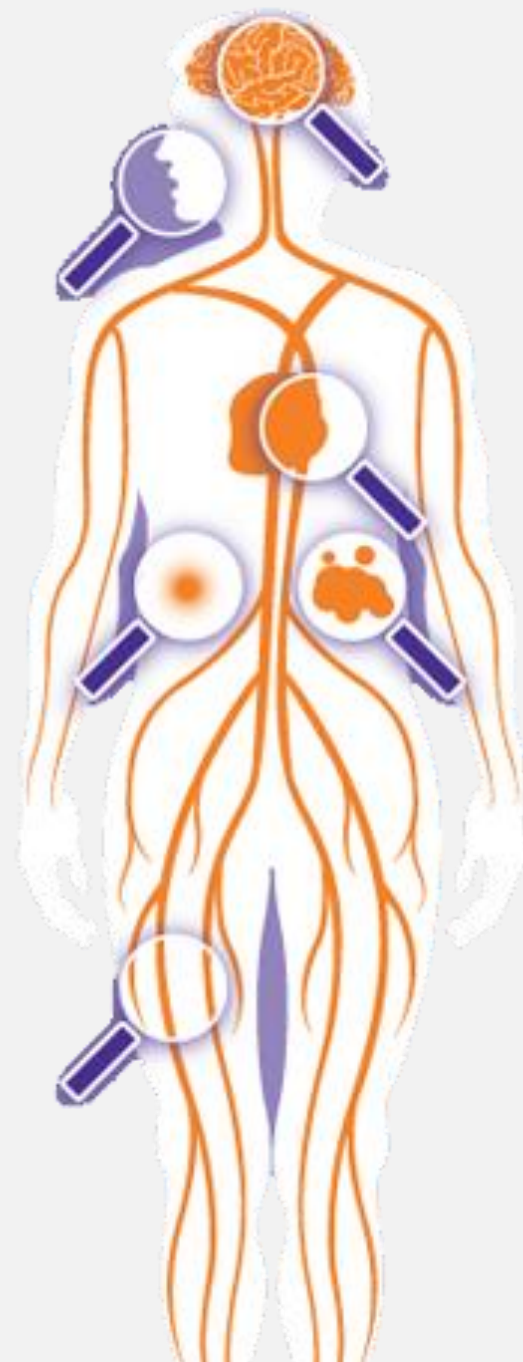
- Kennis maken met het CCE model: somatische verklaringen voor probleemgedrag
- Kennis maken met werkvormen uit het medisch onderwijs aan artsen die bruikbaar zijn om het medisch bewustzijn van begeleiders in de gehandicaptenzorg te vergroten.
 - Klinisch redeneren
 - Overdragen middels SBAR
- Nadenken over het verbeteren van het medisch bewustzijn en de samenwerking binnen de organisatie.

CASUS SOMBER

- Petra is **52 jaar** en woont al jaren in een gezinsvervangend tehuis, met een vaste groep medebewoners. Ze heeft een **matige verstandelijke beperking** als gevolg van **Down syndroom**.
- Petra heeft een grote **interesse in het koningshuis**. Ze heeft een verzameling plakboeken en tijdschriften over de leden van de koninklijke familie. Filmpjes van de gouden koets en prinsjesdag wil ze keer op keer bekijken.
- Haar begeleider signaleert een **verandering in Petra's gedrag**. Het is haar opgevallen dat Petra al een tijd **geen interesse meer heeft in de boekjes**. Om de filmpjes heeft ze ook al lang niet gevraagd. Ze zit veel in haar stoel, lijkt zich te **vervelen**, valt in de middag wel eens **in slaap in haar stoel**. Als begeleiders haar de plakboeken of tijdschriften aanbieden, reageert ze **prikkelbaar**.
- Wat zou de oorzaak van deze verandering in Petra's gedrag kunnen zijn?

SOMATISCHE OORZAKEN VAN GEDRAGSVERANDERING

- CCE consultaties: Somatiek onderbelicht
- Lijst met de 70 meest voorkomende somatische aandoeningen
- Zoekfunctie
- Getest in praktijk

Top 70 somatische aandoeningen

Met behulp van onderstaande zoekfunctie kun je zoeken op klacht of op aandoening in de **top 70 lijst** van meest belangrijke aandoeningen in relatie met probleemgedrag.

Zoek

Zoek op afbeelding

Zoek op alfabet

Zoek

- Zoek somatische aandoening op klacht
- Zoek op somatische aandoening

Voer hier de klacht in...

Zoek

SOMATIEK.CCE.NL

- https://somatiek.cce.nl/index.php?cm=836%2C843&type=text&cm_lg=nl&t=kla cht&search=somber

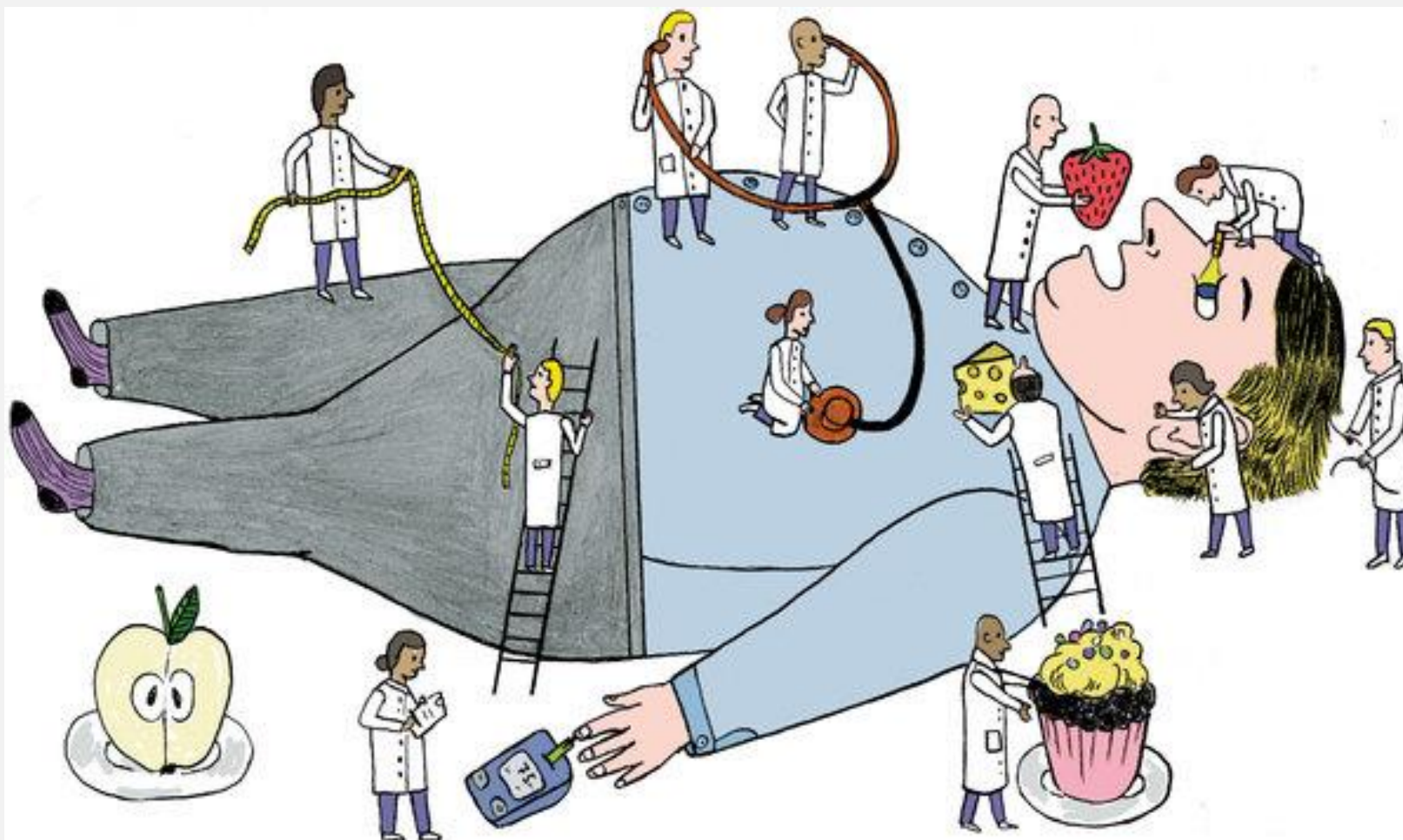
AANDOENING(EN) MET DE KLACHT **SOMBER**

- Dementie
- Doofblindheid
- Duizeligheid
- Glutenovergevoeligheid
- Menstruatiegerelateerde klachten
- Oorproppen
- Overgangsklachten
- Parkinson
- Reflux
- Schildklier
- Slaapstoornis
- Slechthorendheid / doofheid

AANDOENINGEN MET DE KLACHT **PRIKKELBAAR**

- Dementie
- Epilepsie
- Incontinentie
- Luchtweginfectie
- Menstruatie gerelateerde klachten
- Obstipatie
- Reflux
- Slaapstoornis
- Urineweginfectie

OPBRENGST CCE ZOEKFUNCTIE?

MEDISCH ONDERWIJS: KLINISCH REDENEREN

- Bedenk zoveel mogelijk oorzaken voor klachten die gepresenteerd worden
- Vraag/zoek aanvullende informatie
- Streep minder waarschijnlijk oorzaken weg

- *Stel diagnostiek in*
- *Streep minder waarschijnlijke oorzaken weg*
- *Stel behandeling in*

KLINISCH REDENEREN

Klinisch redeneren in 4 rondes:

- Ronde 1: lees de casus. Bedenk in tweetallen wat er aan de hand zou kunnen zijn (bedenk minimaal 2 hypothesen).
 - Docent verzamelt alle hypothesen op whiteboard
- Ronde 2: Bedenk in tweetallen: welke vragen heb je?
 - Docent verzamelt vragen en geeft antwoorden (zo ver beschikbaar)

KLINISCH REDENEREN

- Ronde 3: Bedenk in tweetallen: welke hypothesen blijven over? Welke zijn minder waarschijnlijk?
 - Docent streept minder waarschijnlijke hypothesen door
- Ronde 4: Bedenk in tweetallen: wat doe je met de cliënt? Verwijs je hem naar een arts? Wat voor soort arts? Welke vraag stel je aan de arts? Wat is de informatie die je meegeeft?
 - Stel een SBAR op, deel je SBAR met de groep

VOORBEELDEN VAN ONDUIDELIJKE INFORMATIE VOOR ARTS

- Voor de AVG, per mail: kun je het ECD van Petra van de afgelopen weken even lezen? Het gaat niet goed met haar. We weten niet wat er is. Maar het gaat helemaal de verkeerde kant op. Er moet nu echt iets gebeuren! Haar zus vindt ook dat het niet meer kan wachten. We willen eerst bloedprikken.
- Voor de huisarts, op het spreekuur: Het gaat helemaal niet goed met Petra, ze is zo moe en prikkelbaar. Op dagbesteding doet ze niets. Ik weet niet hoe lang het al is of hoe vaak ze boos is, ik heb een paar weken niet gewerkt...

MEDISCH ONDERWIJS: SBAR

Doel: eenduidige communicatie tussen zorgprofessionals

- **Situation:** welke klachten of gedragingen worden gezien?
- **Background:** wat is de achtergrond van de cliënt (mate beperking, oorzaak beperking, bekende ziektebeelden)?
- **Assessment:** welke aanvullende observaties zijn er (aanvallen gezien, bleekheid, eetlust)?
- **Recommendation:** wat denk je dat nodig is (verder onderzoek, bloedprikken e.d.)?

SBAR HUISARTS/AVG OVER PETRA

- Petra is minder actief en heeft minder interesse in haar hobbies: lezen en film kijken
- Ze is 52 jaar, heeft Down syndroom en een matige VB
- Ze wil niet meer lezen of filmpjes bekijken, ze valt overdag in slaap, ze reageert prikkelbaar als we haar boekjes aangeven
- We denken dat de oorzaak zou kunnen zijn. Graag deze klacht en mogelijke oorzaken verder (laten) onderzoeken.

BELOOP CASUS PETRA

- Bij onderzoek door de AVG zijn er aanwijzingen voor staar (ooglenzen minder doorzichtig)
- Dit komt vaak voor bij mensen met Down syndroom, op veel jongere leeftijd dan bij mensen zonder Down syndroom
- Petra wordt verwezen naar de oogarts
- Na een staaroperatie is Petra's fascinatie voor het koningshuis weer helemaal terug 😊

PASSENDE MEDISCHE ZORG VOOR CLIËNTEN

Hoe vergroot je de kans op passende zorg bij medische problemen van mensen met verstandelijke beperkingen?

- Optie 1: Begeleiders hebben meer achtergrond nodig over ziektebeelden die vaak voorkomen bij mensen met een VB om symptomen te leren herkennen
- Optie 2: Begeleiders hebben meer vaardigheden nodig om met artsen over zieke cliënten te kunnen communiceren

EIGEN ORGANISATIE

Vragen

- Wat heeft mijn organisatie nodig voor het verbeteren van het medisch bewustzijn en de samenwerking tussen zorgprofessionals?
 - Vergroten medisch bewustzijn?
 - Samenwerking en communicatie?
- Wie benader ik daarvoor?

EVALUATIE EN AFSLUITING

- Evaluatie doelen
- Wat neem je mee?

- Afsluiting